

**CHƯƠNG TRÌNH
CỦA BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG BỘ HUYỆN**
**Về thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TU ngày 26/11/2021 của Ban Thường vụ
Tỉnh ủy, về bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị Công viên địa chất toàn cầu
UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn, giai đoạn 2021- 2025**

I- THỰC TRẠNG VÀ NGUYÊN NHÂN

1. Thực trạng

Cao nguyên đá Đồng Văn có diện tích là 2.356,8 km² bao gồm 4 huyện: Quản Bạ, Yên Minh, Đồng Văn, Mèo Vạc, đây là vùng núi đá vôi đặc biệt, chứa đựng những dấu ấn tiêu biểu về lịch sử phát triển của vỏ trái đất và quá trình phong hoá tự nhiên, cảnh quan đặc sắc về thẩm mỹ, tính đa dạng sinh học cao và truyền thống văn hóa lâu đời của cộng đồng cư dân bản địa. Trong đó huyện Đồng Văn được xác định là vùng lõi của Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn với 69/181 điểm di sản địa chất, chiếm 38% tổng số di sản địa chất trên toàn vùng công viên. Nhằm bảo tồn và phát huy giá trị của Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn, ngày 27/3/2014, Ban Thường vụ Huyện ủy Đồng Văn đã ban hành Chương trình hành động số 17-CTr/HU về thực hiện Nghị quyết số 14-NQ/TU ngày 30/7/2013 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh về bảo tồn, tôn tạo và phát huy các giá trị Công viên địa chất toàn cầu Cao nguyên đá Đồng Văn Đồng Văn, giai đoạn 2013-2020.

Sau 8 năm triển khai thực hiện và đạt được nhiều kết quả quan trọng; 04 di tích được công nhận di tích cấp Quốc gia; 08 di tích được UBND tỉnh công nhận di tích cấp Tỉnh với diện tích khu vực bảo vệ di tích là: 439.456,607m²; 04 di sản văn hóa phi vật thể, được ghi danh vào danh mục di sản cấp quốc gia. Đối với 69 điểm di sản địa chất trên địa bàn, đã được xác lập hồ sơ khoanh vùng quản lý bảo vệ, với 15 cụm di sản địa chất khác nhau, 04 cụm đa dạng sinh học (*Cụm cây chè cổ thụ xã Lũng Phìn, cây thông đỏ, cây thiêng xã Thài Phìn Tủng, cụm cây đa di sản thôn Thiên Hương*), giao cho Ủy ban nhân các xã, thị trấn trực tiếp quản lý, bảo vệ.

Qua đó, nhận thức của các cấp ủy đảng, chính quyền và nhân dân về công tác bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn được nâng lên; hạ tầng cơ sở được quan tâm đầu tư, an ninh trật tự, an toàn xã hội được đảm bảo, tạo môi trường ổn định, góp phần đưa du lịch Cao nguyên đá Đồng Văn trở thành điểm đến hấp dẫn đối với du khách, mở ra hướng phát triển bền vững dựa trên các giá trị văn hóa truyền thống. Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn đã xuất sắc vượt qua 2 kỳ tái

đánh giá tư cách thành viên Mạng lưới Công viên địa chất toàn cầu UNESCO, tạo sinh kế cho người dân vươn lên giảm nghèo bền vững, đặc biệt là lĩnh vực phát triển kinh tế du lịch - dịch vụ.

Bên cạnh những kết quả đạt được, vẫn tồn tại một số hạn chế, đó là: nhận thức về bảo tồn và phát triển Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn của một số cấp ủy, chính quyền và một bộ phận người dân chưa sâu sắc nên tình trạng xâm hại di sản, khai thác đá, xây dựng các công trình, nhà ở dân dụng vi phạm các quy định của pháp luật, các quy hoạch phát triển vùng, đã và đang có nguy cơ phá vỡ cảnh quan, môi trường. Công tác bảo tồn giá trị văn hóa truyền thống của cộng đồng các dân tộc trong vùng Cao nguyên đá chưa được quan tâm đúng mức. Tình trạng xâm hại các hệ thống bảng biển IP (*biển thông tin*) vẫn còn xảy ra chưa được khắc phục. Công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức cộng đồng về Công viên địa chất còn hạn chế, chưa tạo được sự chuyển biến từ nhận thức sang hành động. Do thiếu nguồn lực quy hoạch chi tiết các danh lam thắng cảnh, các điểm di sản nên việc quản lý còn nhiều khó khăn; công tác hướng dẫn và phối hợp giữa các cấp, các ngành trong quản lý, bảo tồn và khai thác phát triển Công viên địa chất còn chưa đồng bộ, chưa thống nhất.

2. Nguyên nhân

Nguyên nhân của những tồn tại trên là do một số cấp ủy đảng, chính quyền chưa thực sự quan tâm chỉ đạo các ban, ngành, đoàn thể phối hợp bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị Công viên địa chất. Một số cơ quan, đơn vị, chưa coi trọng việc thực hiện nhiệm vụ xây dựng và phát triển Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn là nhiệm vụ trọng tâm, mũi nhọn phát triển của huyện, chưa chủ động trong quá trình triển khai thực hiện. Đội ngũ cán bộ có trình độ chuyên môn, đặc biệt là trình độ chuyên môn về di sản địa chất còn thiếu. Công tác sưu tầm, bổ sung, bảo tồn các giá trị di sản địa chất tự nhiên, di sản văn hóa vật thể, phi vật thể chưa được chú trọng và phát huy được hiệu quả.

II- QUAN ĐIỂM, MỤC TIÊU

1. Quan điểm

Bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị trong toàn huyện. Phát triển phù hợp với các quy hoạch phát triển vùng đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt và thực hiện cam kết theo các tiêu chí, khuyến nghị của UNESCO. Phát triển công viên theo hướng phát triển bền vững, bảo tồn di sản địa chất, văn hóa truyền thống, giữ gìn cảnh quan thiên nhiên, bảo vệ môi trường, đảm bảo quốc phòng, an ninh và ổn định chính trị vùng biên giới phía Bắc của Tổ quốc.

2. Mục tiêu chung

Bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn gắn với phát triển kinh tế - xã hội, đặc biệt là kinh tế du lịch, tạo sinh kế cho người dân vươn lên giảm nghèo bền vững.

Giữ vững danh hiệu Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn. Hoàn thành các tiêu chí và khuyến nghị của UNESCO theo từng giai đoạn, đưa Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn vượt qua kỳ tái đánh giá tư cách thành viên của Mạng lưới Công viên địa chất toàn cầu UNESCO lần thứ 3 vào năm 2022, lần thứ 4 vào năm 2026 và lần thứ 5 năm 2030.

3. Mục tiêu cụ thể

Đến năm 2025, phát triển Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn thành một khu du lịch với cơ sở vật chất đồng bộ, hiện đại. Đến năm 2030, đáp ứng các tiêu chí khuyến nghị của UNESCO và được công nhận là khu du lịch cấp quốc gia.

Huy động các nguồn lực đầu tư nâng cấp các tuyến đường giao thông, phân đầu 100% các điểm di sản địa chất có đường bê tông cứng hóa phục vụ tham quan du lịch (*cải tạo, nâng cấp các tuyến đường Đồng Văn - Tả Lũng; đường từ Tả Phìn - Sính Lũng - Lũng Phìn; đường Sủng Trái - Vần Chải; đường Lũng Phìn - Hồ Quang Phìn - Sảng Tủng - Sủng Là, tuyến đường Thiên Hương (Đồng Văn) - Khai Hoang (Má Lé), tuyến đường Đồng Văn - mốc 450; cải tạo, nâng cấp các tuyến đường liên xã: Hồ Quang Phìn - Sủng Trái, Hồ Quang Phìn - Sính Lũng; Sính Lũng - Sà Phìn); cải tạo, nâng cấp tuyến đường du lịch trải nghiệm Đồng Văn - Tù Sán - Pố Lô- Lũng Lú; tuyến đường du lịch trải nghiệm Thị trấn Phố Bàng - Lao Xa- Há Hơ (Sà Phìn; xây dựng các tuyến du lịch trải nghiệm Lán Si- Sảng Tủng; Sảng Tủng - Lũng Phìn; Đồng Văn - Sính Lũng....*

100% các điểm di sản được gắn biển bảng chỉ dẫn, biển thông tin và được bảo vệ nghiêm ngặt; tổ chức tuyên truyền giáo dục nâng cao nhận thức cộng đồng về giá trị của Công viên địa chất UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn đến 100% thôn bản, trường học; 100% người dân địa phương hiểu và nắm được các nội dung cơ bản của Công viên địa chất, để người dân tham gia quản lý, bảo vệ và gìn giữ các giá trị của di sản địa chất.

Hoàn thành triển khai xây dựng, cải tạo điểm dừng chân Bãi đỗ xe (*điểm 48 - chợ xép cũ*) xã Lũng Phìn; hoàn thành triển khai xây dựng, bãi đỗ xe, lối đi bộ, sà ngắm cảnh (*điểm 50*) tại cửa chữ M, xã Sủng Trái, lắp đặt 01 bảng pa nô quảng bá tầm lớn 02 mặt để quảng bá công viên địa chất (*diện tích 40m²*) tại khu vực xã Sủng Trái để phục vụ các hoạt động văn hóa, văn nghệ lâu dài và phục vụ tái thẩm định Công viên địa chất toàn cầu Unesco Cao nguyên đá Đồng Văn năm 2022.

Tổ chức triển khai quy hoạch cụm cây đa di sản (*Thiên Hương*), điểm dừng chân ngã ba Phố Bàng đưa vào xây dựng trở thành điểm dừng chân, phục vụ du lịch; 100% các điểm di sản được gắn biển bảng chỉ dẫn, biển thông tin và được bảo vệ nghiêm ngặt; tổ chức tuyên truyền giáo dục nâng cao nhận thức cộng đồng về giá trị của Công viên địa chất UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn đến 100% thôn, tổ dân phố, đơn vị trường học; 100% người dân địa phương hiểu và nắm được các nội dung cơ bản của Công viên địa chất, để người dân tham gia quản lý, bảo vệ và gìn giữ các giá trị của di sản địa chất.

III- NHIỆM VỤ VÀ GIẢI PHÁP

1. Nâng cao nhận thức về bảo tồn và phát triển công viên địa chất

Chỉ đạo các cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội nâng cao nhận thức về bảo vệ và phát triển Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn theo hướng bền vững. Nhà quản lý, nhà đầu tư và cộng đồng nhận thức đầy đủ nhiệm vụ bảo tồn và phát triển các giá trị di sản Công viên địa chất theo hướng khai thác phải gắn với bảo tồn. Tiếp tục giáo dục nâng cao nhận thức cho thế hệ trẻ thông qua hệ thống trường học các cấp.

Xây dựng nội dung và đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức của các tổ chức, cá nhân liên quan đến hoạt động trong vùng Công viên địa chất về trách nhiệm, nghĩa vụ trong công tác quản lý, bảo vệ và phát triển. Ứng dụng công nghệ số trong công tác quản lý, tuyên truyền, quảng bá về giá trị Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn.

2. Bảo tồn, tôn tạo và phát huy các giá trị công viên địa chất

Chỉ đạo thực hiện các biện pháp bảo tồn, tôn tạo di sản văn hóa, di sản địa chất, cảnh quan thiên nhiên, đa dạng sinh học theo các quy định hiện hành và phù hợp với các quy hoạch phát triển vùng. Đảm bảo nguyên tắc bảo tồn và phát huy giá trị di sản vùng Công viên địa chất theo hướng quy hoạch bài bản đi đôi với quản lý chặt chẽ và thực hiện chính sách để hình thành các mô hình phát triển du lịch theo hướng bền vững, tạo sinh kế cho người dân tham gia trực tiếp làm du lịch cộng đồng, ổn định cuộc sống, vươn lên giảm nghèo bền vững.

Nghiêm cấm các hành vi xâm hại di sản văn hóa, di sản địa chất, địa mạo và phá vỡ cảnh quan, môi trường sinh thái, đặc biệt là các cảnh quan tự nhiên có giá trị độc đáo của vùng đã được xác lập trong hồ sơ di sản Công viên địa chất. Đưa nhiệm vụ bảo tồn di sản văn hóa vào quy ước, hương ước của thôn, bản, tổ dân phố để nêu cao trách nhiệm cộng đồng trong bảo vệ di sản.

Thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống, những di tích lịch sử - văn hóa. Chú trọng bảo tồn kiến trúc truyền thống, nếp sinh hoạt cộng đồng, phương thức sản xuất của cộng đồng các dân tộc. Kịp thời nắm bắt thông tin và có biện pháp bảo vệ các hang động, điểm di sản địa chất.

Bảo tồn và xây dựng mô hình Công viên khoa học địa chất phục vụ nghiên cứu khoa học và phát triển du lịch, bảo vệ môi trường sinh thái, đa dạng sinh học. Gìn giữ, bảo tồn và phát huy rừng nguyên sinh, rừng phòng hộ, giống gen sinh học, trồng cây cảnh quan phục vụ du lịch (*trồng hoa anh đào, hoa đào, mận, lê, ... các xã nội địa như: Cua chữ M xã Sủng trái; thũng lũng thôn Sà Tùng Chứ xã Sinh Lũng, ... và các xã, thị trấn biên giới*) hình thành Công viên địa sinh thái gắn với phát triển kinh tế - xã hội.

Liên kết các giá trị di sản địa chất, văn hóa - lịch sử và đa dạng sinh học trong Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn phục vụ công tác nghiên cứu khoa học, giáo dục và gìn giữ các giá trị di sản có ý nghĩa quốc

tế, quốc gia và để phát triển công viên địa chất thành Khu du lịch quốc gia.

3. Tập trung nguồn lực đầu tư phát triển

Phát triển đồng bộ hệ thống cơ sở hạ tầng giao thông, điện, nước sinh hoạt, du lịch, vệ sinh môi trường. Đầu tư xây dựng điểm nhấn để phát triển du lịch. Trùng tu, tôn tạo các di tích lịch sử - văn hóa và các hạng mục phụ trợ tại các điểm danh lam thắng cảnh để bảo tồn và phục vụ du lịch. Đảm bảo cơ sở vật chất và nhân lực liên quan đến cứu hộ, bảo đảm an toàn cho người dân và khách du lịch.

Huy động hiệu quả mọi nguồn lực để đầu tư phát triển Khu du lịch quốc gia Cao nguyên đá Đồng Văn bằng các nguồn vốn ngân sách nhà nước, nguồn vốn hợp pháp khác. Trong đó ưu tiên thu hút các nguồn đầu tư vào các quy hoạch đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt để phát triển cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch. Bố trí quỹ đất đầu tư thành lập Trung tâm nghiên cứu khoa học, Trung tâm Hội nghị, hội thảo và khu lưu trú, dịch vụ cho chuyên gia gắn với công viên văn hóa. Sử dụng hiệu quả nguồn vốn trong Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021 - 2030 trên địa bàn huyện Đồng Văn, để triển khai thực hiện.

4. Nâng cao năng lực hiệu quả công tác quản lý công viên địa chất

Tăng cường công tác quản lý nhà nước đối với các quy hoạch phát triển vùng Công viên địa chất đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt và thực hiện cam kết theo các tiêu chí, khuyến nghị của UNESCO. Xây dựng kế hoạch ngắn hạn và dài hạn để thực hiện nhiệm vụ bảo tồn và phát triển công viên địa chất. Tổ chức rà soát các điểm chưa phù hợp trình cấp thẩm quyền điều chỉnh quy hoạch, kế hoạch theo quy định của pháp luật. Công khai bản đồ quy hoạch tới các cấp, các ngành, các địa phương và nhân dân để tạo sự đồng thuận trong công tác quản lý và tổ chức triển khai thực hiện. Nghiên cứu đề xuất cơ cấu lại các ngành kinh tế trong vùng. Chú trọng phát triển kinh tế nông, lâm nghiệp và du lịch dịch vụ. Tập trung cụ thể hóa, triển khai đột phá về nông nghiệp đặc trưng hàng hóa chất lượng cao, theo chuỗi giá trị; phát triển du lịch cộng đồng tại bản, làng văn hóa dưới hình thức xây dựng hoạt động trải nghiệm đa dạng. Nâng cao chất lượng hoạt động và mở rộng phát triển các loại hình, du lịch, dịch vụ phục vụ nhu cầu của du khách.

Vận dụng linh hoạt các cơ chế chính sách của Trung ương, Tỉnh hỗ trợ đào tạo nguồn nhân lực tại chỗ; thu hút các dự án đầu tư cơ sở hạ tầng, phát triển nghề truyền thống để thực hiện các nhiệm vụ bảo tồn và phát triển công viên địa chất.

Thực hiện có hiệu quả công tác phối hợp giữa ngành với cấp và thường xuyên phối hợp với các cơ quan Trung ương, tỉnh trong công tác tuyên truyền, quảng bá, quản lý và phát triển công viên địa chất phù hợp với quy hoạch. Triển khai các nhiệm vụ phục vụ tái đánh giá Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn lần thứ 3 vào năm 2022, lần thứ 4 vào năm 2026 và lần thứ 5 năm 2030.

Tăng cường kết nối với Mạng lưới Công viên địa chất toàn cầu và hợp tác

với Mạng lưới Công viên địa chất các khu vực trong việc trao đổi kiến thức, kinh nghiệm vận hành quản lý; cung cấp và tham gia tích cực vào các hoạt động như quảng bá, kết nghĩa, tham dự hội thảo và tham gia các dự án chung, đặc biệt là các hành động liên quan đến biến đổi khí hậu, địa chất, bảo vệ môi trường.

Thường xuyên tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra các hoạt động trong vùng, kịp thời chấn chỉnh, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm công tác quản lý, bảo tồn và phát triển Công viên địa chất theo qui định của pháp luật. Kiên quyết không thực hiện các dự án làm phá vỡ cảnh quan, môi trường, sinh thái.

IV- TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Các cấp ủy Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội từ huyện đến cơ sở tổ chức quán triệt học tập nâng cao nhận thức rõ tầm quan trọng của chương trình. Phát huy vai trò giám sát, phản biện xã hội của các tổ chức xã hội, cộng đồng đối với bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn.

2. Ban Tuyên giáo Huyện ủy, chủ trì phối hợp với các Ban xây dựng Đảng Huyện ủy, xây dựng kế hoạch học tập, quán triệt thực hiện chương trình của Ban Chấp hành Đảng bộ huyện; thường xuyên kiểm tra, giám sát, đặc biệt là việc tuyên truyền, xây dựng kế hoạch triển khai thực hiện.

3. Giao cho Ủy ban nhân dân huyện xây dựng Kế hoạch và lộ trình cụ thể để triển khai thực hiện. Chỉ đạo các cơ quan chuyên môn, Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn, các tổ chức và cá nhân tích cực tham gia thực hiện thắng lợi Chương trình.

4. Văn phòng Huyện ủy chủ trì, phối hợp với các Ban xây dựng Đảng Huyện ủy theo dõi, đôn đốc, việc triển khai thực hiện; tổng hợp báo cáo, tham mưu Ban Thường vụ Huyện ủy định kỳ sơ kết, tổng kết việc thực hiện Chương trình.

5. Đảng ủy các xã, thị trấn tổ chức xây dựng kế hoạch thực hiện ở cấp mình, để lãnh đạo thực hiện Chương trình theo hướng dẫn của Ủy ban nhân dân huyện, tuyên truyền vận động cán bộ, đảng viên và nhân dân tích cực tham gia thực hiện thắng lợi Chương trình tại cơ sở.

Chương trình này được phổ biến tới toàn thể các chi, đảng bộ trực thuộc.

Nơi nhận:

- Thường trực Tỉnh ủy,
- Thường trực Ủy ban nhân dân Tỉnh,
- Các đồng chí trong Ban chỉ đạo 198 Tỉnh ủy,
- Các ban xây dựng Đảng, Văn phòng Tỉnh ủy,
- Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch,
- Thường trực Huyện ủy,
- Thường trực Ủy ban nhân dân huyện,
- Các đồng chí Ủy viên BCH Đảng bộ huyện,
- Các chi, đảng bộ trực thuộc,
- Đảng ủy các xã, thị trấn,
- Lưu Văn phòng Huyện ủy.

T/M HUYỆN ỦY
BÍ THƯ

Hoàng Văn Thịnh